

Wychodzi codziennie o 8mej rano.
 Przedpłata w miejscu i z przesyłką 3 razy w tyg.:
 rocznie . . . 12 zlr.
 ćwierćrocznie 3 " "
 miesięcznie . . . 1 " "
 Z przesyłką pocztową:
 rocznie . . . 15 zlr. — c.
 ćwierćrocznie 3 " 30 "
 miesięcznie . . . 1 " 30 "
 „TYGODNIK LWOWSKI“
 (ilustrowany)
 rocznie 8 zlr. kwartalnie 2 zlr.

DZIENNIK LWOWSKI

Piątek dnia 10. Stycznia — 1868. — Pawła Pust. (ryzm.) — S S. Mład. 14.000 (grec.)

Redakcja w rynku
 L. 178 w lokalu drukarni
 Poremby.
 Ekspedycja i agencja in-
 serat przy placu katedral.
 pod liczbą 31, w domu Ma-
 jewskiego.
 Za ogłoszenia od wiersza
 drobnego druku 4 c. (oprócz
 opłaty steplwej 30 kr.)
Reklamacje
 niepięczętowane wolne
 są od opłaty.

Ogłoszenie przedpłaty

na rok 1868

!! format powiększony, telegramy codzienne !!

z przesyłką codzienną:

kwartalnie 3 zlr. 80 kr., półrocznie 7 zlr. 50 kr.

z przesyłką 3 razy na tydzień:

kwartalnie 3 zlr., półrocznie 6 zlr.

TYGODNIK ILUSTROWANY

kwartalnie 2 zlr.

Uprasza się o wczesne zamówienia

Telegramy „Dziennika Lwowskiego.“

Zagrzeb 9. stycznia. Dziś otwartym został sejm chorwacki. Odczytany reskrypt królewski zatwierdza ordynację wyborczą do sejmu z małymi zmianami, i wzywa, ażeby przerwane z przyczyny wypadków wojennych układy z sejmem węgierskim przez deputację regnikolarną powtórnie przedsięwzięto jak też do pertraktacji z dotyczącą deputacją sejmu węgierskiego nanowo przystąpiono.

Depesze telegraficzne.

Peszt, 7. styczn. Lloyd węgierski donosi: Według wiadomości z wiarygodnych źródeł odjechał minister finansów Lonyay do Paryża; zaś hr. Andrassy w skutek słabości niemoże udać się do Wiednia

Praga, 7. styczn. Przy wyborze burmistrza prezydował członek rady, wiekiem najstarszy. Dr. Klauudy otrzymał 58 głosów, a Hulesz 24. Po przyjęciu burmistrzostwa przez Klaudego, wybrano Hulesza zastępcą. Wszyscy radni z partji Herbsta i Belskiego wzięli udział w głosowaniu.

Petersburg, 7. stycznia. Najświeższy ukaz carski znosi postanowienia ukazu z 26. maja, na podstawie którego skompromitowanym i internowanym mieszkańcom wschodnich gubernji, o ile oni do niższych warstw należeli, dozwolonem było przesiedlenie do królestwa polskiego.

Z Nikolajewska nad Amurem donoszą, że na granicy chińskiej odkryto kopalnie złota. Stacjonowany tamże admirał stwierdził to doniesienie, gdyż w jego obecności w przeciągu pół godziny zebrano 5 1/4 funtów czystego złota. Wojsko, na straży tych kopalni postawione, miało już krwawą utarczkę z tamtejszymi mieszkańcami i z sąsiadującymi Chińczykami.

Rys z dziejów emigracji polskiej,

szkic historyczny 1831—1834.

Napisał Henryk L.

I.

(Ciąg dalszy.)

4) Że ogólna amnestja, nininiejszym manifestem naszym udzielająca się, nie rozciąga się również na obwinionych o inne kryminalne przestępstwa w ciągu buntu dokonane, którzy wedle istniejących praw sądeni być powinni.

5) Że moc niniejszego manifestu nie rozciąga się do poddanych cesarstwa rosyjskiego z pomiędzy mieszkańców gubernji zachodnich, którzy byli uczestnikami rokосу w królestwie Polskiem, a którzy skutkiem oddzielnie wydanych względem nich postanowień ulegać mają.

Dan w Moskwie dnia 20. października (2. listopada) roku pańskiego 1831, a panowania naszego szóstego.

Na oryginalne własną Jego cesarskiej Mości ręką (podpisany): Mikołaj.

Przez cesarza i króla minister sekretarz stanu: (podpisano) Stefan hr. Grabowski.

Oto akt łaski, oto manifest pełen cynizmu, na który się zdobyło „głębokie uczucie ojcowskie“ caral

Cóż wypadało uczynić jenerałom i oficerom armji polskiej, reprezentacji rządu Narodowego,

Paryż 7. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu ciała prawodawczego zdawał sprawę Gressier z ustawy wojskowej. Podług nowych wniosków komisji mają być uwolnieni od służby w gwardji ruchomej wyrobownicy okrętowi, urzędnicy cłowi i innych dykasterji jakoteż listonosze. Wrazie trzyrazowego niejawienia się na ćwiczeniach, może abstentujący się być stawionym przez policyjny sąd po prawczy. Na zapytanie markiza Colbert-Chabannais odpowiada Grossier, że gwardja ruchoma nie będzie użyta w Algerji. Dalsze obrady nastąpią w czwartek. Wniosek rządowy o udzielenie 400.000 franków dla cierpiących nędzę w Algerji, prawie jednogłośnie przyjęty został.

Florenceja 7. stycznia. Dzienniki opozycyjne powstają przeciw obecnemu składowi ministerstwa, jako nie odpowiadajacemu ich życzeniu. Grożą, że przy rozprawach nad budżetem sprawy zagraniczne przyjdą znów pod dyskusję.

Drezno 7. stycznia. Rozporządzenie ministerjalne poleca urzędowi policyjnym, by dawały pozwolenia na składki dla cierpiących nędzę we wschodnich Prusiech, bez poprzedniego odnoszenia się do ministerstwa. W Dreźnie zawiązał się komitet, zbierający na ten cel składki.

Monachium 7. stycznia. Na czwartkowym posiedzeniu izby posłów interpelować będzie Jordan ministerstwo wojny o uzbrojeniu armji, gdyż rozeszły się pogłoski o nieużyteczności nowych karabinów.

Sztuttgart 7. stycznia. Izba poselska przyjęła na dzisiejszem posiedzeniu nową procedurę cywilną en bloc jednogłośnie, i znieśli wszystkie kary cielesne 77 głosami przeciw 3.

Wiadomości polityczne.

Austrja. Wiedeńskie dzienniki przynoszą od kilka dni telegramy z różnych miast niemieckich, czeskich i morawskich, donoszące o udziale leniu honorowego obywatelstwa p. kanclerzowi Beustowi, co świadczyć ma uznanie ze strony ludności znakomitych zasług, jakie p. Beust położył około ostatecznego przeprowadzenia konstytucji państwa. Nie słyhać jednak, aby gdziekolwiek ludność w nadzwyczajny sposób objawiała swoją radość z powodu ogłoszenia konstytucji, która niewiedzieć co nam przyniesie.

Rada ministrów obradowała we wtorek nad zwolaniem delegacji wspólnych, nie wiadomo jednak, czy termin zwolania tychże został ustalony na dzień 15. b. m. Delegacje bowiem nie mogą pierwej się zejść, zanim będzie wypracowy budżet

Belwederczykom i w ogóle dobrym patriotom po odczytaniu tej „amnestji“? Opuszczyć swą ojczyznę, rozstać się z tą ziemią, która była świadkiem tylu zwycięstw, odniesionych nad Moskwą — oto odpowiedź na powyższe pytanie.

Dodać tu winniśmy, że rząd rosyjski postaral się niezwłocznie o zredagowanie imiennej listy patriotów polskich, którzy w oczach jego stali się winnymi zbrodni stanu, pociągającej za sobą karę śmierci, lub przynajmniej Sybir. Dwa tysiące przeto osób, zamieszczonych na tej liście, nie mogło wyciekiwać w kraju spełnienia tej egzekucji, lecz jak najspieszniej uchodzić za granicę.

Oczy tego wychodźstwa polskiego zwróciły się znów na Zachód. Francja miała być jego nową ojczyzną. Wypada nam tedy przerwać tu opowiadanie nasze, a zwrócić się ku Francji, poznać jej stan wewnętrzny, jako tło dziejów emigracji polskiej.

II.

Rok 1830 był nader obfity w wypadki historyczne. Rewolucje całą niemal przebiegły Europę. Inicyjatywę we wszystkich tych wstrząszeniach wzięła Francja, bo ona jest w dziejach Europy tą niewidzialną ręką, która w jej ciało wkłada ferment rewolucji. Takie stanowisko zajmowała Francja z końcem XVIII. wieku, takie w roku 1830, następnie w 1848.

państwa, nad którym właśnie pracują w ministerstwie.

Aczkolwiek zwolania rady państwa nie można się spodziewać przed połową lutego, to jednakowoż już teraz w odnośnych kołach zajmują się przyszłym wyborem prezydenta na miejsce Dr. Giskry. Owóż większość zgodziła się na Dr. Kaiserfelda, dawnego przewodnika autonomistów.

I p. minister sprawiedliwości, Dr. Herbst, dawał posłuchanie urzędnikom sądowym; wkrótce spodziewają się instrukcji, wystosowanej do prokuratorów państwa. w której p. minister zakreslił tymże przyszłe postępowanie względem dziennikarstwa. P. minister handlu zaś oświadczył, iż przedewszystkiem zajmie się uregulowaniem taryf kolejowych, co też istotnie i dla naszego kraju bardzo byłoby pożądanem.

Nie rozumiemy, dla czego telegram z taką ostentacją donosił o mianowaniu generała Kuhna szefem sztabu jeneralnego. Mianowanie bowiem to nie zasługuje pod żadnym względem na wyszczególnienie powszechne, gdyż jenerał ten nigdzie się tak nie wystawiał, chyba że był podczas kampanji włoskiej w roku 1859 szefem sztabu jen. Gjulaja, z którym też dzielił laury tej wojny.

Arcybiskup węgierski Hagraid odmówił pośrednictwa swego w sprawie rewizji konkordatu.

Polska. Izba cywilna kijowska pozwoliła zesłanemu w głąb Moskwy za styczność z powstaniem (prikosnowienyje k' miateżu) właścicielowi dóbr Józefowi Młodeckiemu, sprzedać swe posiadłości, wartujące około 6 milionów złotych polskich, swemu teściowi, księciu Lubomirskiemu, oświadczyć wyjątemu z pod zakazu nabywania dóbr, chociaż jest Polakiem i katolikiem. Urzędowy kontrakt sprzedaży został zrobiony i sprzedaż prawnie nastąpiła. Mimo to prokurator kijowski założył protest przeciw wydanemu przez izbę cywilną pozwoleniu na zasadzie niedopełnienia jakiejś formalności. Czy i jaki skutek ten protest mieć będzie w tej chwili, jeszcze niewiadomo.

W sprawie zaprowadzenia języka moskiewskiego do nabożeństwa katolickiego w krajach Zabrzanych wypowiadają dzienniki moskiewskie otwarcie, że usunięcie kwestji polskiej niemożebne jest bez rozdzielenia katolicyzmu od polskości. Rozdział ten ma być dokonanym przez wprowadzenie używania języka moskiewskiego w kazaniach, modlitwach, i wszelkich częściach służby bożej, w których obecnie używana jest mowa pol-

Ludy Europy przyszły po kongresie wiedeńskim do tego przekonania, że takowy ich zadowolnić nie jest w stanie, szczególnie zaś Francja widziała w kongresie wiedeńskim swe poniżenie. Lecz Europie sprzykrzyły się wojny po owych sławnych kampanjach napoleońskich, stagnacja umysłów była prawie ogólna. Ale milczenie to było zapowiednią wielkiej burzy, która miała wstrząsnąć Europę w r. 1830.

We Francji panował podówczas Karol X. z familji Burbonów. Był on wyobrazicielem starej teorii monarchicznej, a jako taki wzburzył przeciwko sobie umysły, pragnące reformy. Dni kilkanaście przed d. 26. lipca 1830 roku opuścił on stolicę, chcąc być zdaleka widzem tych okropności, jakie wkrótce miał przeżyć Paryż.

Podczas gdy stronnictwo reformistów z dniem każdym zyskiwało coraz więcej zwolenników tak w stolicy, jak i na prowincji, w miarę tego słabło stronnictwo Karola X., aż wreszcie 26. lipca 1830 zawrzała na brukach paryzkich mordercza walka. Po trzechdniowej walce stronnictwo reformistów odniosło stanowcze zwycięstwo nad stronnictwem Karola X. — Karlistami zwanem — a Lafayette oświadczył w ratuszu miejskim, że Karol X. panować przestał.

Teraz trzeba było reformistom pomyśleć nad formą rządu. W tym celu zbierali się takowi tłumnie w pałacu księcia Ludwika Filipa. Lafayette,

ska; język łaciński, zachowany we mszy, nie jest niebezpiecznym. Dalej radzą, aby w duchowieństwie obce żywioły przeciwne polskości popierać; rząd próbował tego jeszcze przed powstaniem, i starał się sprowadzać profesorów z zagranicy, lecz z powodu rozpowszechnionego za granicą mniemania o prześladowaniu katolicyzmu w Polsce, niewiele przybyło. Aby te słabe siły nie rozstrzelać, użyto takowe do przetworzenia jednego seminarjum, i wybrano seminarjum w Saratowie, największe zabezpieczone od wpływów polskich. Lecz ten krok jest już pierwszym krokiem do wyswobodzenia katolicyzmu w Rosji z pod wyłączonej polskiej; uczniowie i nauczyciele seminarjum w Saratowie są to po większej części synowie niemieckich kolonistów, duchowni zatem, wychodzący z tego seminarjum, będą z pewnością wolni od wpływu polskiej idei.

Tak więc rząd moskiewski niczego nie zaniedbuje, coby do zniszczenia narodowości polskiej przyczynić się mogło; w Niemczech zaś spodziewają znaleźć posłuszne narzędzie do wykonania swoich barbarzyńskich zamysłów.

Francja. Położenie cesarza Napoleona w obec możliwych zakłóceń na Wschodzie i zbliżających się ważnych wypadków za Renem w niezbyt różowych przedstawia się barwach. Francja jest obecnie prawie całkiem pozbawiona sprzymierzeńców. Włochy stanęłyby tylko wtedy po stronie Francji, gdyby cesarz Francuzów zechciał okupić ich pomoc oddaniem im Rzymu i stanowczym zerwaniem z stronnictwem klerykałem. Pomoc Austrii niemniej jest wątpliwą; wojna z Prusami musi być nader wstrętą niemieckiej części jej ludności, a interesa Węgier również nie dadzą się pogodzić z rozszerzeniem się państwa austriackiego na zachód i przeniesieniem w tym kierunku jego punktu ciężkości.

Zupełne odosobnienie cesarza Napoleona w chwili stanowczej jest więc całkiem możliwe; to też powoduje dzisiejszego władcę Francji do uzbrojenia na ogromne rozmiary, budowy nowych okrętów, zaopatrywanie się w zapasy żywności i amunicji, i to też było powodem, iż rząd cesarski używał wszelkich swych wpływów, aby przyjęcie w ciele prawodawczym nowej ustawy o organizacji wojska w jak najkrótszym przeprowadzić czasie.

W nocy z dnia 7. na 8. b. m. przypylepiano w Besout i Epinay na kościołach i budynkach rządowych odezwy, wzywające lud do gorącego udziału w rozpoczynającym się ruchu rewolucyjno-republikańskim.

Anglja. Pomiędzy powodami wojny Anglii z Abisynją nie małą odgrywa rolę antagonizm religijny, a właściwie polityczny Anglii i Francji.

Abisyńczycy są wprawdzie chrześcijanami, ale ich wyobrażenia religijne w znacznej części zmieszają się z przesadami pogańskimi i razem dziwną utworzyły całość. Prócz tego mieszka tam wiele pogan, żydów i mahomedanów. Tak kościół katolicki jak anglikański zwrócił swoją uwagę na Abisynję, starając się pozyskać tu nowych zwolenników swemu wyznaniu. Pierwsze prace rozpoczęli protestanci, ale następnie misja

katolicka stanowczą zyskała przewagę. Misja protestancka starała się odzyskać swe dawne znaczenie, dostarczając księciu abisyńskiemu Teodorowi kierowników do jego warsztatów wojskowych; to też było w znacznej części powodem obecnej ekspedycji angielskiej — tj. pozbawienie Francji jej wpływu na stosunki w Abisynji.

Niemcy. Z Prus Wschodnich, z okolicy Gumbinnen, donoszą o strasznej nędzy, która coraz do wyższego dochodzi stopnia wskutek niezmiernych mrozów, z dniami każdym się zwiększających. Od kilku dni mrozy dochodzą do 25 stopni, a zawieje śnieżne wszelkie poprzerywały komunikacje. Do niedawna snuło się po całym kraju mnóstwo żebraków; obecnie wcale ich już nie widać. Biedni ci ludzie muszą pozostać w swych nędznych chatkach i wraz z swymi rodzinami powoli oczekiwać śmierci z głodu i zima. Przez trzy lata raz po raz powtarzały się w Prusiech Wschodnich nieurodzaje, a w ostatnim roku doszły one do tak wysokiego stopnia, iż pomoc udzielana przez rząd pruski okazała się dotychczas całkiem niedostateczną. Tak szumnie podnoszona budowa dróg, kanałów i nowej linii wschodniej kolei żelaznej, przedsięwzięta tylko w celu ułatwienia zarobku tutejszej ludności, ogranicza się na szczupłe rozmiary, jakich pozwalają nader nieliczne na ten cel przyznane fundusze, a dziś ta szczupła pomoc musiała ustać, gdyż wszystkie roboty ziemne przy 25 stopniach mrozu są całkiem niemożliwe.

Włochy. Dnia 5. b. m. wręczył hr. Ussedom na osobnym posłuchaniu królowi włoskiemu swe uwierzytelnienie jako poseł związku północno-niemieckiego. W przemowie swej powiedział on, że jest to życzeniem króla pruskiego, ażeby Wiktor Emanuel przyjacielskie stosunki, w jakich od najdawniejszych czasów zostawały Włochy z Prusami, zechciał zachować i dla związku północno-niemieckiego. Król włoski odpowiedział, że zupełnie podziela życzenia pruskiego monarchy i również będzie to jego staraniem jak najbardziej ściśleść węzły przyjaźni, łączące półwysep apeniński z północnymi Niemcami. Wiadomość ta na biera niespospolitej wagi wobec z dniem każdym wzrastającego rozdrażnienia między gabinetami florentyjskim i paryżkim.

Garibaldi napisał list do swoich przyjaciół, wzywający ich, ażeby na wiosnę byli gotowi do stanowczego działania.

Dzienniki włoskie donoszą o nader niekorzystnym stanie zdrowia kardynała Antonellogo. Cierpi on często napady epileptyczne, które powijają się całkiem niespodzianie. Nieraz wśród zabawy i licznego towarzystwa upada on nagle na ziemię i zupełnie traci przytomność. Lekarze zalecili mu bardzo ścisłą kurację, której jednakże Antonelli nie chce się poddać.

Ustawy zasadnicze.

Zamieściliśmy we wczorajszym numerze dokończenie ustawy, dotyczącej się spraw wspólnych wszystkim krajom monarchji i sposobu ich traktowania. Jest to ostatnia z ustaw, które w swej całości stanowią obecną konstytucję państwa, na

podstawie której rozwijać się może dalszy stan naszego bytu jako prowincji austriackiej. Odtąd jakiegokolwiek okrojowanie ze strony monarchji jest niepodobniństwem, a wszelkie zmiany mogą jedynie do skutku przyjść w drodze legalnej, za współdziałaniem ciał reprezentacyjnych.

Jeżeli poprzednie ustawy określały prawa obywatelskie i stosunki państwowe krajów jedynie cislitawskich, to obecna ustawa odnosi się nie już do spraw wewnętrznych tej części monarchji, do której i Galicja należy, lecz tyczy się stosunku między Węgrami a krajami niemiecko-słowiańskimi i ustanawia najwyższy ustroj państwowy. Poprzednie ustawy mogły przeto być zmienione w radzie państwa, podczas gdy ustawa o sprawach wspólnych podlega modyfikacji jedynie za wspólnym porozumieniem się z Węgrami. Pierwsze też ustawy utworzyły nieistniejące dotąd i niehistoryczne zbiorowisko krajów, które nazywamy dla skrótowania najfalszywiej Cislitawją, podczas gdy ostatnia nadaje tylko nową formę całości monarchji austriackiej, która bez niej rozpadłaby się na dwie zupełnie odrębne części, połączone tylko unją personalną.

Owoż wedle tej ustawy całość monarchji polega właściwie na dwóch warunkach, to jest na sprawach zewnętrznych i wojskowych, a i te ostatnie należą w zupełności do zakresu spraw wspólnych, gdyż doroczne oznaczenie liczby rekrutów i dozwoleń ich poboru zastrzegła dla siebie rada państwa i sejm węgierski. Prócz tych spraw będą wedle tych samych zasad i za wspólnym porozumieniem traktowane sprawy handlowe i cłowe, podatki niestale, stosunki monetowe itd. Zakres więc spraw wspólnych jest wedle poprzedzającego tak szczupły, że czyni ową jedność i całość monarchji prawie idealną; są przeto ludzie, którzy podobnemu urządzeniu nie rokują długiego istnienia.

Jeszcze zawilszy jednak jest sposób traktowania spraw tych przez delegacje wspólne, które zbierają się z osobna i znoszą się ze sobą jedynie pisemnie. Po trzechkrotnym bezowocnym porozumieniu się pisemnem zbierają się dopiero obie delegacje razem, i bez obrad i bez zabierania głosu przez któregośkolwiek członka głosują wspólnie nad projektem. Jest to istotnie procedura dość powolna, która w razach nagłych i bliskiego niebezpieczeństwa zaledwie wytrzyma próbę. Dalsze postanowienia o obopólnym porozumieniu się w sprawach wspólnych noszą również tę samą cechę sztucznej kombinacji, gdyż Węgrzy w żaden sposób nie chcieli i w najdrobniejszej rzeczy postradać znamienia odrębności, dlatego też delegacje zasiadać będą kolejno raz we Wiedniu raz w Peszcie.

Odnosnie do naszego kraju ustawa powyższa ustanawia, że do składu delegacji cislitawskiej wybierają galicyjscy członkowie rady państwa 7 członków, przez co zawarowana została choć w tym kierunku autonomia i odrębność kraju naszego. Musimy też uznać, iż odrębność ta w delegacji wspólnej nie małe nam czyni przysługi, gdyż nadal nam stanowisko w niektórych kwestiach wielkiej doniosłości. Skoro bowiem delegacje się nie porozumiają, następuje wspólne głosowanie, w którym to razie Polacy, przerzucając się na stronę węgierską, mogą rozstrzygnąć niejedną dla monarchji i krajów wielce ważną sprawę.

ów człowiek popularny, którego wszystkie rewolucje od r. 1789 do 1830 roku dość wysławiać nie przestaną, był teraz za formą rządu monarchiczno-konstytucyjną. Zaproponował on na tron francuzki księcia Ludwika Filipa. Lud i młodzież, której sądy w podobnych razach bywają najtrafniejsze i z głębi serca pochodzą, była przeciw temu wyborowi; lecz koniec końcem wniosek Lafayette'a utrzymał się w Radzie, a Ludwik Filip został obwołany królem Francji.

Czegoż chciała Francja w dniu 26. lipca 1830 roku? formy rządu liberalno-konstytucyjnego, i za ten dogmat przelała tyle krwi w dniach 26, 27 i 28 lipca. Ale jakąż ujrzała się Francja po wstąpieniu na tron Ludwika Filipa? otóż znów monarchiczną. Ludwik Filip przy wstąpieniu na tron ogłosił się wprawdzie królem Francuzów, ale kiedy Włochy, Hiszpanja, Belgja i Polska rozwinęły sztandar rewolucji, zkartowaciał duch Ludwika Filipa.

Wypadki, zaszły wkrótce po katastrofie paryżkiej w Lyonie między Karlistami a stronnictwem Ludwika Filipa, dowodzą dostatecznie, jak dalece Francja była niezadowolona z nowego swego monarchy. Utrzymał się wprawdzie Ludwik Filip na tronie pomimo tylu zamachów królobójczych, pomimo agitacji Henryka V. Bordeaux, syna księżniczki Berry, na którego Karol X. swe pretensje tronowe przelał — ale polityka króla francuzkiego skłoniła się ku Świętemu przymierzu. W tym celu napisał

Ludwik Filip list własnoręczny do Mikołaja I., cara Rosji, żądając potwierdzenia swej osoby na króla Francji. Święte przymierze chętnie przyjęło tę myśl Ludwika Filipa, będąc aż za nado przekonane, że dokąd we Francji rząd monarchiczny, dotąd ich egzystencja tronowa. Uzyskawszy tak potwierdzenie swe królewskie, stał się Ludwik Filip absolutnym władcą, i oraz aljantem Świętego przymierza.

Teraz łatwiej sobie sprawę zdać możemy z postępowania Francji względem rewolucji polskiej i względem emigracji naszej, która w znacznej liczbie po upadku rewolucji znalazła się pod rządem Ludwika Filipa. Okrutne obejście się jego z emigracją hiszpańską, kiedy od Ferdynanda VII. nie uzyskał zatwierdzenia swej osoby na króla Francji, podobne obejście się z emigracją włoską — nie mogło już wiele rokować dla emigracji polskiej. Do tego złożył Ludwik Filip swój gabinet z osób najniepopularniejszych, mających nawet niechęć u ludu. Gabinet bowiem rewolucji lipcowej składał się z najróżnorodniejszych żywiołów, jak się to dzieć zwykło, kiedy powaga rządu jest zachwiana. Lafitte, bankier i powiernik Napoleona I., ustępuje z ministerjum, nie mogąc zadość uczynić żądaniom ogółu, Talleyrand wstępuje na jego miejsce.

Starcia religijne w Francji wywołały ogromną walkę pomiędzy dwoma stronnictwami, „Ruchem“ i „Oporem“. W tym czasie dwie osoby, Kazimierz

Perier i hr. Sebastiani, ofiarują Ludwikowi Filipowi swe usługi w tak krytycznej chwili. Pierwszy z nich był antogonistą wszelkiej rewolucji; jemu to winniśmy ową zwłokę w działaniach rewolucji listopadowej, gdyż książę Czartoryski i generał Skrzyński długo dawali się ludzi jego teorjami. Perier był pierwszym, który poddał myśl zakończenia walki z Rosją orężem, wskazując na rokowania dyplomatyczne jako jedyny środek powodzenia rewolucji.

A kiedy oczy emigracji polskiej zwróciły się na Francję, która wkrótce z orężem miała na polu bitwy wystąpić, wyrzekł Perier w parlamencie francuzkim pamiętne słowa: „Krew Francji tylko do niej samej należy.“

Słowem, Perier i Sebastiani byli nie popularni. Toteż lud paryżki na pogrzebie Periera, który podczas okropnej epidemji 1831 życie zakończył, żadnego udziału nie brał. Atoli śmierć Periera w niczem nie przyniosła emigracji polskiej ulgi, gdyż na czele parlamentu francuzkiego wystąpił pamiętny Guizot i stronnictwo konserwatywne.

Takie stanowisko zajęła Francja po rewolucji lipcowej. Nie zadziwi nas teraz wcale postępowanie rządu francuzkiego z emigracją polską, która zawsze była solą w oku Ludwikowi Filipowi.

(C. d. n.)

